

Advies over de impact op avifauna van werken aan wachtboezems in de Antwerpse haven

Voor de aanleg van een nieuw logistiek park in de haven van Antwerpen moeten twee grachten verlegd worden. Beide waterlopen zullen uitmonden in de wachtboezem ter hoogte van het pompstation Rode Weel. Om de goede werking van het pompstation te garanderen, moet het slib uit deze boezem verwijderd worden. Dat slib wordt vervolgens gebruikt om de zuidelijke wachtboezem te verondiepen en er rietland en poelen aan te leggen. In dit advies onderzoekt het INBO of de geplande werken een significante verstoring van de avifauna kunnen veroorzaken en wat de randvoorwaarden zijn voor rietontwikkeling in de zuidelijke wachtboezem.

[> integrale advies](#)

Advies betreffende de vismigratie tussen Berlare Broek, Donkmeer (Berlare) en de Schelde

Twee pompgemalen brengen het water uit het Berlare Broek en het Donkmeer naar de Schelde. Samen met enkele stuwen zorgen deze schroefpompen ervoor dat vismigratie tussen het Donkmeer, het Berlare Broek en de Schelde hier vrijwel onmogelijk is. In dit advies onderzoekt het INBO welke aanpassingen nodig zijn om vismigratie mogelijk te maken. We gaan ook na of investeren in dergelijke maatregelen op deze locatie zinvol is.

[> Integrale advies](#)

Nieuw rapport over Europese bosvitaliteit (NB 12/15)

Dit najaar verscheen het rapport 'Forest Condition in Europe'. Daarin staan de meest recente gegevens over de bosgezondheidstoestand in Europa. Tegelijk worden ook aspecten van de luchtverontreiniging in Europese bossen behandeld, met name ozonconcentraties en stikstofdeposities. Het INBO beheert de meetnetten in Vlaanderen en rapporteert jaarlijks de resultaten ervan aan het ICP- Forests, een internationaal programma opgericht onder de koepel van de Verenigde Naties.

In het Level I meetnet wordt jaarlijks een inventaris opgemaakt van de gezondheidstoestand van de bossen. In 2014 rapporteerden 24 Europese landen gegevens afkomstig van duizenden proefvlakken. Een van de indicatoren om de bosvitaliteit te bepalen, is het percentage beschadigde (bos-)bomen. Dit wordt bepaald door het bladverlies te schatten. In Europa bleek 23,8% van de bomen beschadigd (bladverlies > 25%) en bedroeg het gemiddeld bladverlies 21,5%. In

Vlaanderen was 21,1% van de bomen beschadigd en bedroeg het gemiddeld bladverlies 23,4%.

Bij de inheemse eiken (zomereik en wintereik) werd de grootste schade waargenomen, bij grove den de minste. Ook in Vlaanderen was de kroontoestand van de zomereiken slechter dan bij de andere boomsoorten. Het bladverlies vertoont in Europa een toenemende trend voor de meeste boomsoorten, waaronder eik en beuk. Grove den en fijnspar vertoonden daarentegen nauwelijks een toename van het naaldverlies tussen 1992 en 2014.

In vijf Level II bosgebieden in Vlaanderen vindt intensieve monitoring van verzurende en vermestende deposities (zwavel en stikstofverbindingen) plaats. Het rapport toont onder andere hoe de ammoniumdepositie in Vlaanderen nog steeds tot de hoogste binnen Europa behoort.

Geert Sioen, Arne Verstraeten, Peter Roskams

Lees het rapport hier: '[Forest Condition in Europe – 2015 Technical Report of ICP Forests](#)'

Marteloscoop geïnstalleerd in Zoniënwoud (NB 12/15)

Deze zomer installeerde het INBO in het Zoniënwoud een zogenaamde 'marteloscoop'. Dat gebeurde op vraag van en in samenwerking met het European Forest Institute (EFI). Marteloscopen zijn proefvlakken van 1 ha groot waarbinnen opleidingen en trainingen rond selectieve dunning in bossen (marteler = 'hameren') worden uitgevoerd. Bij een marteloscoopoefening doorloopt de cursist het proefvlak en selecteert in een App die bomen die hij of zij zou laten kappen bij een reële dunning. Onmiddellijk na de oefening geeft de software feedback. Einddoel is dat beheerders bij het aanduiden van dunningen bepaalde dunningssterktes en doelen beter in de vingers krijgen en meer aandacht gaan besteden aan specifieke boomkenmerken. Dat gaat dan meestal over actuele of toekomstige houtkwaliteit.

Bij deze EFI-marteloscopen gaat er ook heel veel aandacht naar bomen met zogenaamde 'microhabitats', zoals holtes en scheuren. Dergelijke bomen hebben weinig potentieel naar houtkwaliteit, maar zijn wel belangrijk voor de biodiversiteit. De cursisten leren ook die kenmerken op te merken en naar waarde te schatten. Op die manier draagt de oefening bij tot een beter 'geïntegreerd' bosbeheer, waarbij economische en ecologische doelen zo goed mogelijk met elkaar worden verweven. Geïntegreerd, multifunctioneel bosbeheer staat hoog op de Europese agenda, zowel binnen het natuurbeleid (2020-doelen, Natura2000) als het bosbeleid (European Forest Strategy).

Kris Vandekerkhove